

datum 7 november 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik R.-K. Kerk (verder ook: de Klachtencommissie, rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. [naam], advocaat te [plaats],

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven frater bij de Congregatie fraters van Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt Seksueel Misbruik R.K.-Kerk, rechtsopvolger van Hulp en Recht ontvangen op 1 juni 2011.

Op 12 juli 2011 is bij Hulp en Recht een verweerschrift ingekomen van [naam], Provinciaal Overste van de Congregatie van de fraters van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart, fraters van Utrecht.

Op 6 oktober 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr.[naam].

Namens aangeklaagde is verschenen Provinciaal Overste [naam].

2. De klacht

2.1 Klager was – naar hij veronderstelt – in de periode van 1948 tot in ieder geval 1960 actief bij [vereniging]. Hij was toen 7 – 20 jaar oud. In die periode was aangeklaagde als frater een aantal jaren hoofdleder van [vereniging], verder te noemen [vereniging]. Na school ging klager bijna dagelijks naar Jong Utrecht. Hij kon daar van alles doen, bijvoorbeeld: timmeren, schilderen, tekenen, biljarten, tafeltennissen. Er heerste een sfeer van saamhorigheid en vertrouwen.

Klager mocht bij [vereniging] aangeklaagde vaak helpen, bijvoorbeeld bij het voorbereiden en uitdelen van koffie en thee, het bijhouden van het logboek en later met “de bar”.

Klager herinnert zich aangeklaagde als een warme man, veel ‘knuffeliger’ dan zijn eigen vader. Aangeklaagde trok klager in zijn kamer bij [vereniging] wel eens bij hem op schoot. Dat zag klager in eerste instantie ook als iets bijzonders. Klager zag aangeklaagde als een vaderfiguur.

Op een dag heeft aangeklaagde de grenzen fors overschreden. Hij vroeg klager opnieuw om op zijn schoot te komen zitten. Vervolgens heeft hij de geslachtsdelen van klager betast. Hij heeft daarvoor zijn handen in de korte broek van klager gestoken. Het betasten duurde in de herinnering van klager enkele minuten en heeft zich nadien nog een aantal keren herhaald. Het misbruik had steeds plaats op de kamer van aangeklaagde.

2.2 Klager heeft er de meeste moeite mee dat de gebeurtenissen een zo grote en buitengewoon negatieve invloed hebben gehad op zijn seksuele leven. Klager is in [jaar] getrouwd maar de relatie was niet heel affectief. Klager had bij aanrakingen veel last van beelden van aangeklaagde en kon na verloop van tijd geen aanrakingen meer verdragen. Uiteindelijk is het huwelijk van klager gestrand. Jaren later is klager verliefd geworden op een andere vrouw. Het doet klager bijzonder veel verdriet dat zijn onvermogen om seksueel getinte aanrakingen te verdragen – en de beelden van aangeklaagde die alles wat met seks te maken heeft steeds weer ‘besmet’ – opnieuw zijn relatie heeft kapot gemaakt. Tot zijn spijt is klager nu alleen.

2.3 In eerste plaats wil klager met het voeren van deze klachtenprocedure erkenning voor wat hem is overkomen. Dit heeft klager nodig om verder te kunnen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

Overste [naam] heeft aangegeven dat het voor hem moeilijk is een verweerschrift te schrijven omdat hij hetgeen in het klaagschrift wordt verwoord niet zelf kan nagaan. Hij wil zeker niet zeggen dat hij de woorden van klager op welke manier dan ook in twijfel wil trekken.

In de gesprekken die hij in de laatste maanden met klagers heeft mogen voeren, is hij er van overtuigd geraakt dat de impact van seksueel misbruik zeer groot is. De gevolgen die het misbruik heeft gehad voor het persoonlijk leven van klager betreurt hij dan ook zeer.

De huidige leden van de Congregatie bieden verontschuldiging aan, aan de mensen die door het misbruik slachtoffer zijn geworden.

Gelet op het feit dat hij zowel als kerkelijke verantwoordelijke van de Congregatie wordt aangeklaagd en tevens als kerkelijke verantwoordelijke een besluit moet nemen over de gegrondheid van de klacht, laat hij het aan de deskundigheid van de Klachtencommissie over te bepalen in hoeverre de klacht aannemelijk is. Wat het oordeel van de Klachtencommissie ook zal zijn hij is altijd bereid om verder in gesprek te blijven met klager.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.3. Er zijn meer dan 51 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Temeer nu uit de zich bij de stukken bevindende verklaringen van [naam] en zijn broer, [naam], naar voren komt dat zij beiden ook zijn misbruikt door aangeklaagde. Het is de klachtencommissie bekend dat de klacht van [naam] tegen dezelfde aangeklaagde aannemelijk is geoordeeld. Deze verklaringen ondersteunen de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 7 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem meer dan een leidinggevende. Hij zag hem als een vaderfiguur.

4.5.1 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Overste [naam] heeft in zijn verweerschrift en tijdens de zitting van de Klachtencommissie daartoe een eerste stap gedaan door namens de congregatie het leed te erkennen en zijn verontschuldiging aan te bieden voor hetgeen klager is aangedaan. Er heeft reeds een gesprek plaatsgevonden tussen klager en Overste [naam]. De Klachtencommissie zal de Congregatie adviseren te onderzoeken in hoeverre zij klager verder hulp en bijstand kan verlenen. Wellicht kan het voor het verdere verwerkingsproces van klager zinvol zijn als een tweede (afsluitend) gesprek op korte termijn met de Overste plaatsvindt.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Congregatie van de fraters van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart, frater van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 7 november 2011 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.